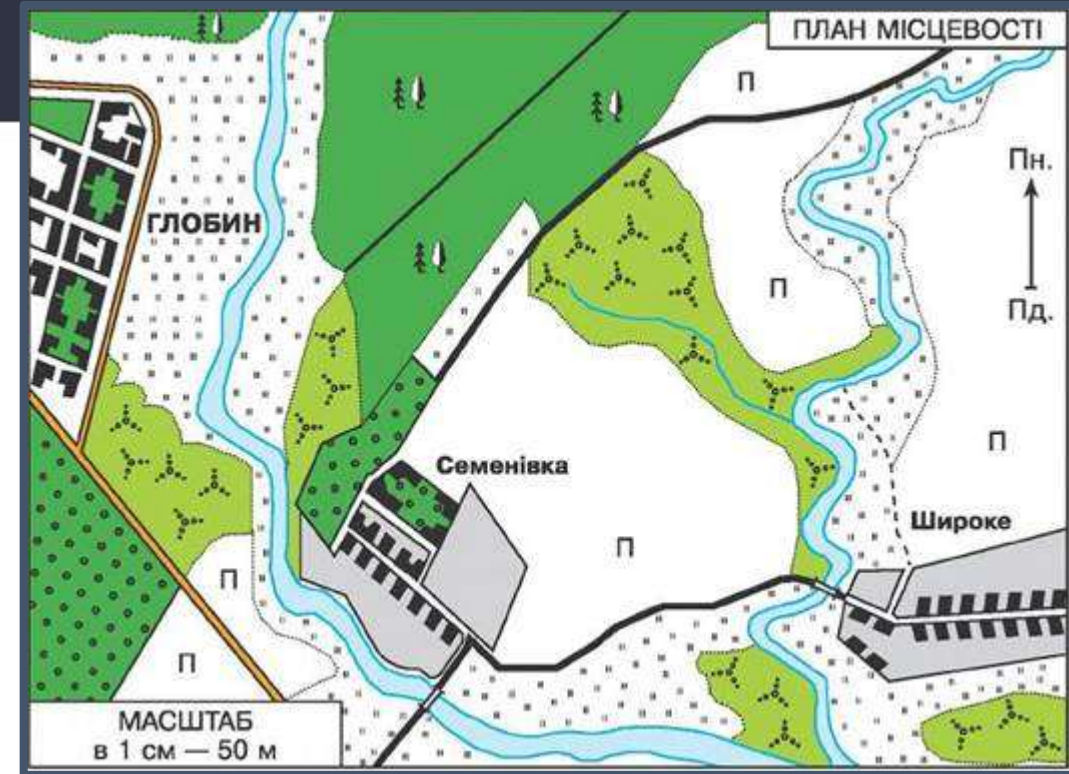

Я досліджую світ
4 клас

Сьогодні
12.09.2024

Урок
№ 7

Що таке план місцевості

Сьогодні

Дата: 18.09.2024

Клас: 4-А

Урок: ЯДС

Вчитель: Старікова Н.А.

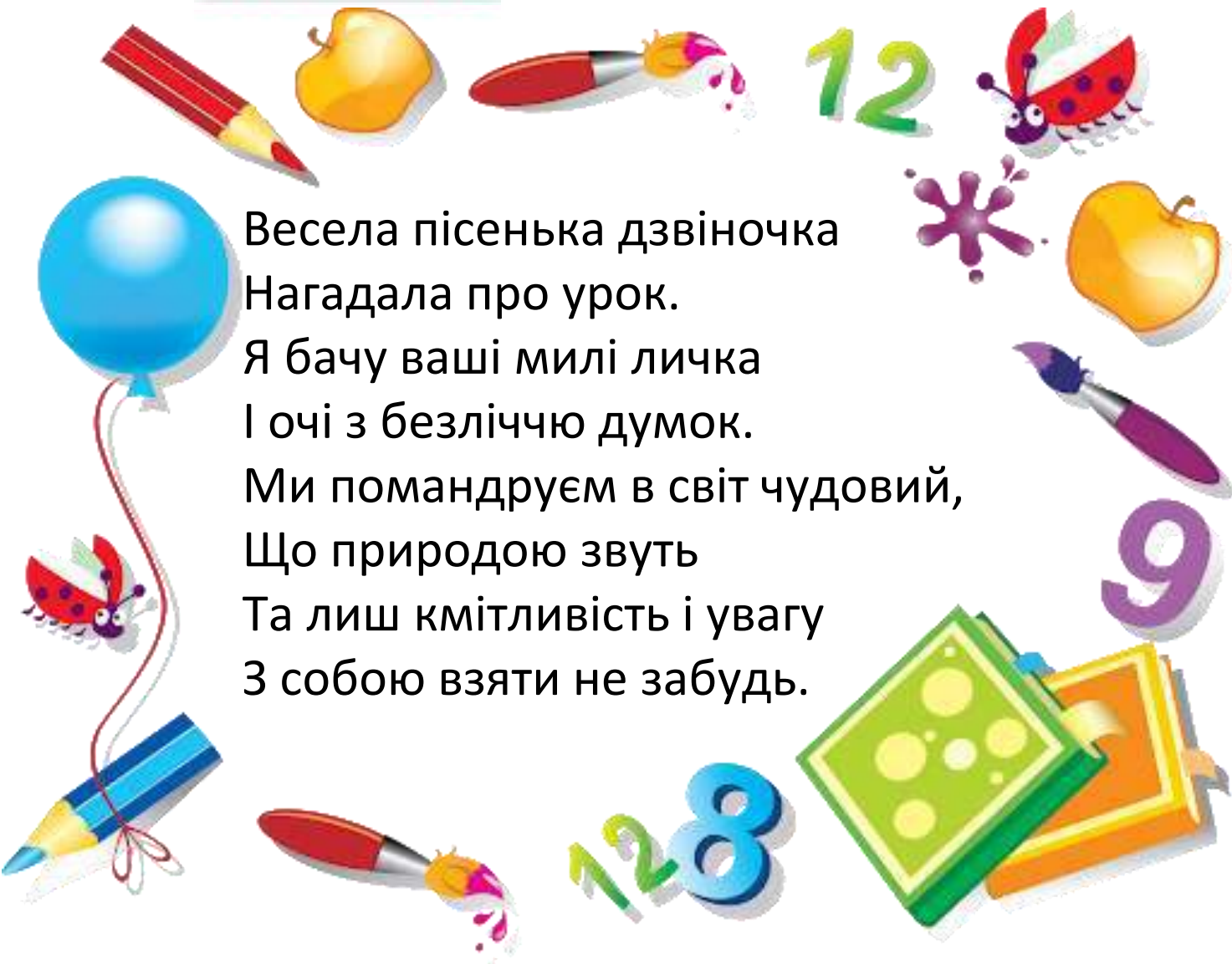
Тема. Що таке план місцевості

Мета: поглибити знання про план місцевості, його особливості, умовні знаки; формування практичних навичок роботи з умовними знаками плану; розвиток первинних умінь з орієнтування за допомогою плану місцевості, формування вміння працювати в групі, виховання толерантного ставлення однокласників, формування навичок самооцінювання.

Сьогодні
12.09.2024

Емоційне налаштування

Весела пісенька дзвіночка
Нагадала про урок.
Я бачу ваші милі личка
І очі з безліччю думок.
Ми помандруєм в світ чудовий,
Що природою звуть
Та лиш кмітливість і увагу
З собою взяти не забудь.

Сьогодні
12.09.2024

LIVE

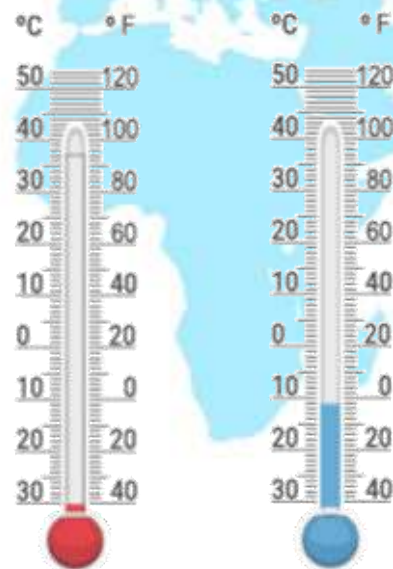
Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Для чого потрібні карти?

Що позначають на картах?

Що таке умовні знаки? Що означає
вміти «читати» карту?

ЧИТАННЯ З ПОЗНАЧКАМИ

V

Я ЦЕ ЗНАЮ!!!

+

ЦЕ ДЛЯ МЕНЕ НОВЕ!!!

?

ХОЧУ ЗАПИТАТИ!!!

-

Я ДУМАВ/ДУМАЛА ПО-ІНШОМУ

Життя сучасних людей важко уявити без використання планів місцевості. Вони потрібні для роботи представникам багатьох професій. Наприклад, архітектори, проєктуючи міста, складають детальний план, на якому позначають вулиці, парки, будинки, школи, лікарні, мости тощо. Геологи на планах прокладають маршрути пошуку корисних копалин і позначають знайдені родовища. Планами користуються й військові. У сільській місцевості кожний господар має план своїх земель.

Уміння користуватися планом може стати в пригоді будь-якій людині. За планом міста чи села можна знайти потрібну вулицю, будинок, школу, визначити маршрут подорожі у вихідний день.

Коли люди потрапляють у незнайому місцевість, то часто послуговуються планом, щоб обрати найкоротший і найзручніший шлях до певного місця.

Насамперед потрібно навчитися «читати» план, тобто добре розумітися на його умовних знаках. Людина, яка вміє «читати» план, може розповісти про місцевість, у якій раніше ніколи не була.

На малюнку 1 (с. 25, угорі) зображено місцевість. Чи можна за цим малюнком визначити сторони горизонту, відстані між предметами? Ні, бо важко зорієнтуватися. Значно краще це робити за планом місцевості.

План місцевості – зменшене
узагальнене зображення
невеликої ділянки земної
поверхні за допомогою умовних
знаків.

Сьогодні
12.09.2024

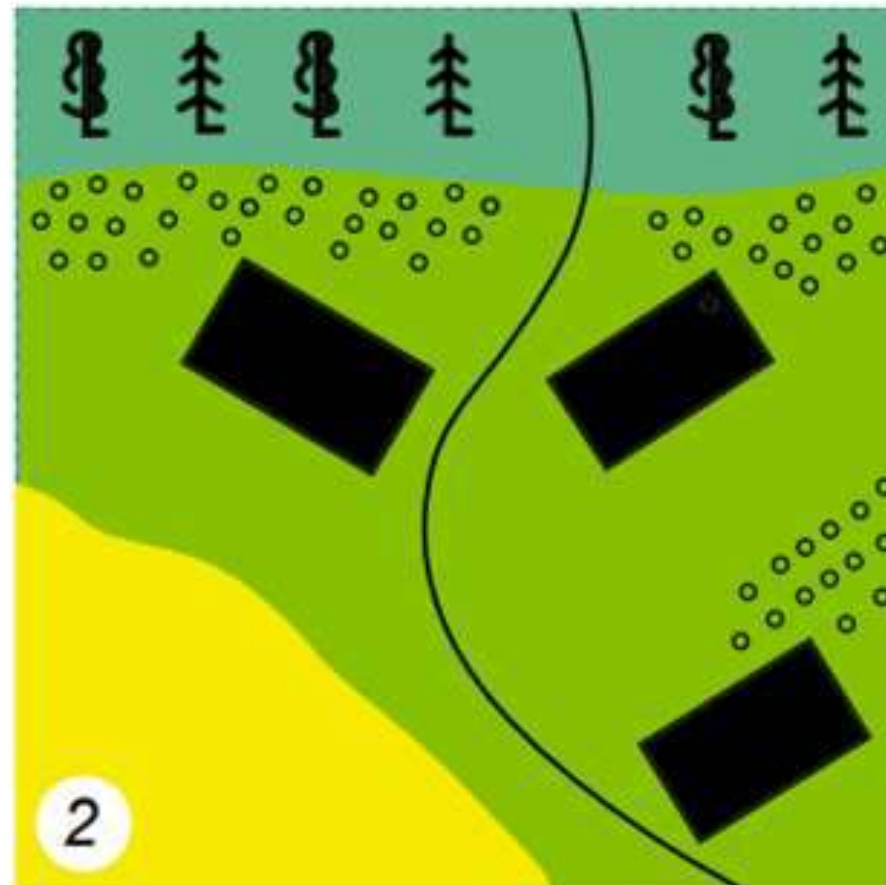
Розгляньте зображення у
підручнику. Чим план місцевості
відрізняється від малюнка?

Сьогодні
12.09.2024

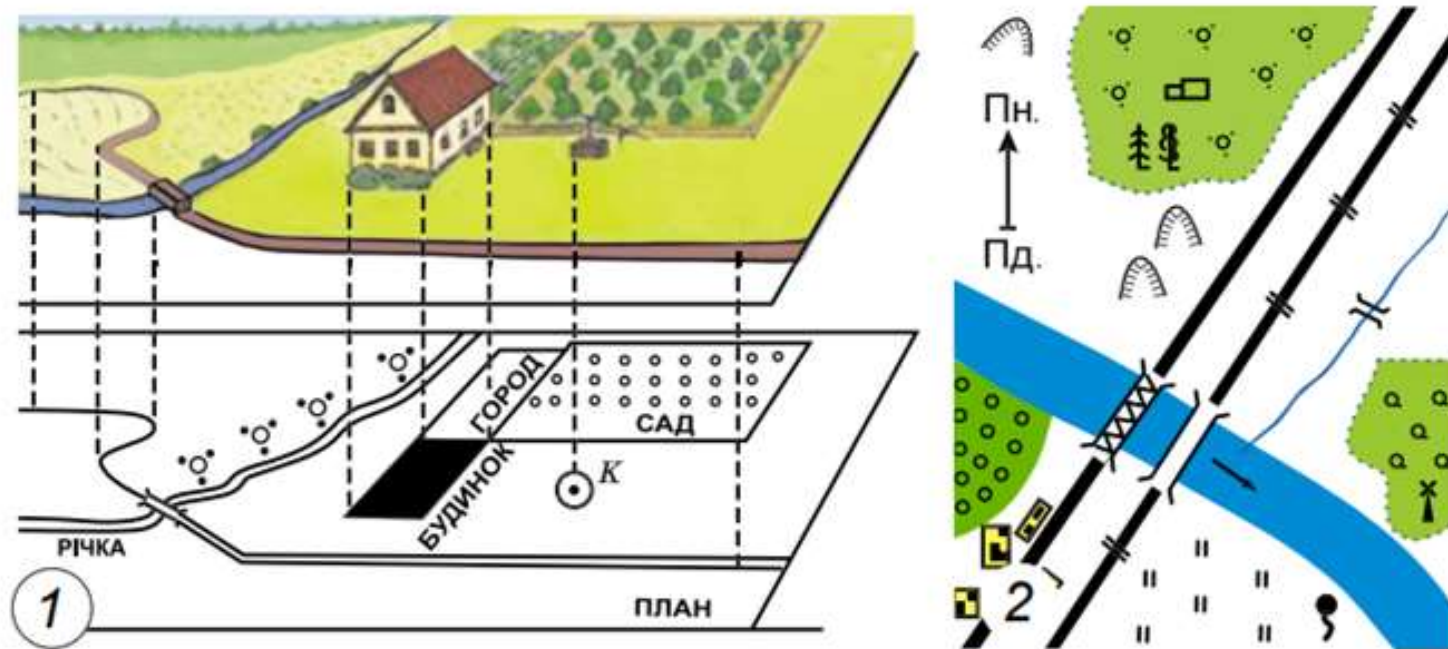
Робота з підручником

Малюнок (1) і план місцевості (2)

На малюнку місцевість може бути відображено по-різному: збоку або згори. На плані місцевість показано тільки згори. Для зображення об'єктів на плані також використовують умовні знаки. Наприклад, будинки позначають прямокутниками, дерева – кружечками, річки – хвилястими лініями.

Нанесення об'єктів місцевості на план (1),
план місцевості (2)

Зазвичай на плані мало написів. Це назви населених пунктів, річок, озер. Проте на ньому є багато умовних знаків. Завдяки цим знакам можна дізнатися, які дороги проходять по місцевості й у якому напрямку, де є хвойні та листяні ліси, де розташовані поля, луки тощо.

Для орієнтування на місцевості збоку на плані стрілкою вказують напрямок *Пд.* → *Пн.* Якщо вона відсутня, то північною стороною вважають верхню частину плану, а південною – нижню.

Розгляньте у шкільному
атласі умовні знаки плану
місцевості. Що ними
позначають?

Сьогодні
12.09.2024

Практичне завдання

Шосе

Річка

Будівлі

Стежка

Луки

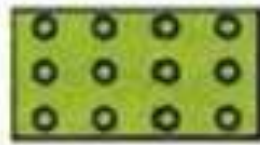
Міст

Озеро

Грунтова
дорога

Плодовий
сад

Мішаний
ліс

Залізниця

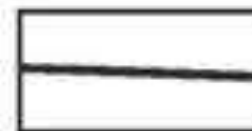
Поле,
город

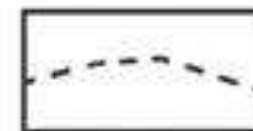
Шосе

Залізниця

Грунтова
дорога

Стежка

Міст

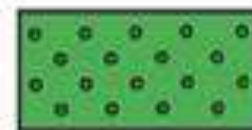
Річка

Будівлі

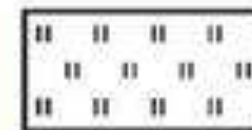
Мішаний
ліс

Плодовий
сад

Чагарники

Луки

Поле і
город

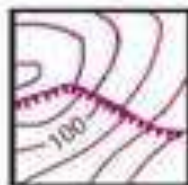
Вітряк

Джерело.
Струмок.
Млин

Озеро. Позначка
урізку води.
Болото

Урвище

Яр

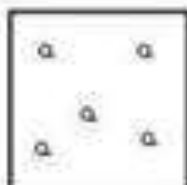
Кар'єр

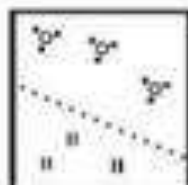
Листяний ліс.
Вирубаний ліс

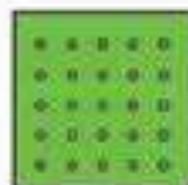
Мішаний ліс.
Будинок
лісника

Рідкий ліс
(рідколісся)

Рідкі чагарники.
Лука

Фруктовий
сад

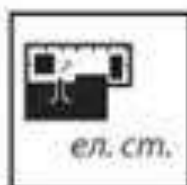
Місто

Школа

Метеостанція

Електростанція

Завод

Металевий
міст. Насип

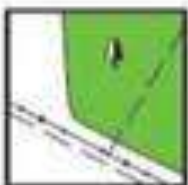
Двоколійна
залізниця.
Станція. Виїмка

Шосе.
Лінія зв'язку

Грунтова дорога.
Дерев'яний міст

Польова і лісова дороги.
Лінія електропередачі

Стежка.
Криниця

Річка.
Напрямок течії

Держави без людей,
міста без будівель,
ліси без дерев,
моря без води. Що це?

карта

Сьогодні
12.09.2024

Рухлива вправа

РУХЛИВА

ВПРАВА

Сьогодні
12.09.2024

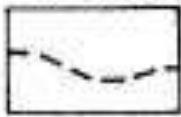
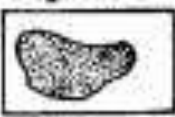

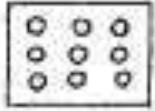

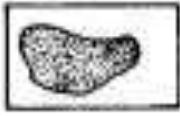
Практичне завдання Спробуйте прочитати план місцевості

«Дорогі друзі! Недалеко від нашого росте .

На екскурсію до лісу спочатку ми йшли . Ліворуч розки-
нулися , а праворуч —. Потім ми ступили на широку
, яка пролягала через . У лісі ми рухалися вузьень-
кою і дійшли до . Під час подорожі ми вивчали ро-
слини , . Спостерігали за тваринами, які нам
зустрічалися по дорозі. У обгородили мурашник, а на
березі посадили кущики верболозу, щоб не руйнувався
берег.»

Чим план відрізняється від
карти?

Розгляньте в парі план місцевості, наведений на с. 25 унизу праворуч. Роздивіться умовні знаки. Знайдіть на плані населений пункт, фруктовий сад, чагарники.

У якому напрямку від населеного пункту розташовано фруктовий сад? А джерело?

Попросіть батьків чи інших рідних показати план вашої квартири чи будинку. Що на ньому зображено? Знайдіть на плані свою кімнату.

Накресліть у групі план класної кімнати. Придумайте умовні позначення для об'єктів, які є у класі, та розмістіть їх на плані.

Сьогодні
12.09.2024

Робота в зошитах

Завдання 1

Як на плані позначають сторони горизонту?

Пд. —→ Пн.

Завдання 5

Установи, які з тверджень правильні.

- ☒ На плані місцевості об'єкти позначають умовними знаками.
- ☐ На плані місцевості об'єкти сторони горизонту визначають за допомогою компаса.
- ☒ На плані місцевості відсутній масштаб.
- ☐ За допомогою плану місцевості можна визначити відстані між об'єктами.
- ☒ Якщо на плані місцевості відсутня стрілка, яка вказує напрямок Пд. —→ Пн., то північною стороною вважають верхню частину плану.

3. Користуючись атласом або форзацем підручника, зобрази у відповідних комірках такі умовні знаки:

1			
2			
3			
	А	Б	В

А – 1: школа
А – 2: рідкий ліс
А – 3: джерело

Б – 1: фруктовий сад
Б – 2: хвойний ліс
Б – 3: стежка

В – 1: вирубаний ліс
В – 2: річка
В – 3: яр

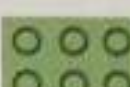

4. Користуючись умовними знаками шкільного атласу, прочитай текст. Запиши умовні знаки словами.

Добрий день, бабусю!

Ми ходили в похід. Рано-вранці ми вийшли

зі ШК _____, пішли по _____

до _____, повернули на захід до _____

і підійшли до _____. Праворуч від нас було _____

_____, а ліворуч _____. Далі ми йшли

по _____ до _____. Потім повз

 _____ через _____ ми повер-

нулися до ШК _____.

1. Для чого людям потрібні плани місцевості?
2. Чи користується планами місцевості ваша родина? З якою метою?
3. Як визначити сторони горизонту на плані місцевості?
4. Установіть відповідність між номером умовного знака і його значенням у підручника (групова робота).

Коротко про головне

План місцевості – це зменшене узагальнене зображення невеликої ділянки земної поверхні. Плани відіграють важливу роль у житті й господарській діяльності людей багатьох професій. Для зображення об'єктів на плані використовують умовні знаки.

...найпершими картами в історії людства були плани. Вони використовувалися стародавніми мореплавцями. Під час планування експедиції дослідники збирали весь картографічний матеріал про територію, яку вивчали. Отримані відомості відображали на папері. Так створювалися плани місцевості. Вони стали основою для створення карт.

Сьогодні
12.09.2024

Домашнє завдання

**Короткий запис у
щоденник**

**підручник с.24-27,
зошит с.14-15.**

Потренуйся!

**[https://learningapps.org/26
530935](https://learningapps.org/26530935)**

**Фотозвіт надсилати на
освітню платформу
Human.**

Успіхів у навчанні!

Сьогодні
12.09.2024

Ромашка Блума

Просте питання. (Що?, Де?, Як?)

Що таке план місцевості?

Інтерпретуюче питання. (Чому?)

Чому потрібно знати умовні позначення?

Практичне питання. (Як ми можемо ...?)

Як правильно користуватися планом місцевості?

Оціночне питання. (Порівняння)

Добре чи погано вміти читати план місцевості?

Творче питання. (З часткою «б»)

План якої місцевості, тобі хотілося б створити?

Уточнююче питання. (Наскільки я зрозумів ...)

Чи кожен повинен вміти орієнтуватися на місцевості?

